

Jan Pospíšil

scénář k videoreportáži

Je 4. prosince 2020 a my se nacházíme na Základní škole Bruntál, Jesenická 10. Naším pamětníkem je bývalý školník pan Jan Pospíšil, který se narodil v roce 1943, tedy 2 roky před koncem druhé světové války, v Čechách pod Kosířem. V roce 1946 se rodina pana Jana Pospíšila přestěhovala do Bruntálu.

Ot.: Z jakého důvodu se Vaši rodiče rozhodli přestěhovat z Čech pod Kosířem do Bruntálu?

J. P.: Naši rodiče se rozhodli přestěhovat z Čech do Bruntálu z důvodu odsunu Němců. Byly tu prázdné továrny, a hlavně textilní průmysl. Můj táta, i když byl vyučený zámečnick, pracoval v textilním průmyslu v Českých Budějovicích. Na Hané zaměstnání tohoto typu nebylo. Tady v Bruntále, při odsunu Němců, zůstala spousta prázdných domů a neosídlená oblast. Byly tady tři velké fabriky (textilní továrny) – Machold, Marburg a Plischke, které měly ještě přidružené závody v Nových Heřminovech a Kunově. Táta sem přišel za prací roku 1945, v následujícím roce jsme ho následovali my - celá rodina. Máma byla učitelka, učila celý život, ta problém s prací neměla.

Ot.: Jaké byly Vaše záliby, když jste byl malý?

J. P.: Tak to je teď opravdu těžká otázka. Asi mou největší zálibou bylo zapřahání krávy u dědečka v Čechách. Ten mi vždy půjčil opratě, já měl bič, na vůz se dala lavička a už jsme jeli do polí. Já jsem byl ochotný vstát třeba v pět hodin ráno, jen abych byl s ním. Děda totiž každé ráno jezdil pro krmení pro dobytek. Tráva se sekala, když byla na ní ještě rosa, tak to šlo nejlépe. U něj jsem to opravdu měl rád. Pak si ještě vzpomínám, když mi půjčil pilku, kladívko, hřebík... Stloukat něco dohromady, to byl pro mě zážitek.

Ot.: Víme, že v 80. letech jste odcestoval do Kazachstánu. Co jste tam dělal?

J. P.: V Kazachstánu jsme byli zaměstnání pro aksajský plynárenský závod Kazan-tr.gazprom; byla to ohromná stavba, na které se zpočátku podílelo asi tři a půl tisíce lidí, později méně. Byla tam i spousta firem, např. Nitra a Trnava. Slováci zde měli opravdu velké zastoupení. Stavěla se tam celá sídliště, každý z nás měl svou práci, své místo. My – Češi - jsme měli za úkol stavět hardy (plechové hangáry pro Kazan-tr.gazprom), Slováci zase sídliště, fotbalové hřiště, autobusové nádraží. Jak jsem už zmínil, bylo nás tam neuvěřitelných tři a půl tisíce. Dokonce i my, zaměstnanci, jsme měli jedno takové městečko s kompletním zařízením, vybavením, servisem (kuchyně, kuchařky, zubaři, apod.) celé pro sebe. Bylo o nás opravdu dobře postaráno.

V prvních letech jsem tam pracoval jako elektrikář, za sebe můžu říct, že to byla neuvěřitelně těžká práce. Ranní teploty se pohybovaly mnohdy kolem mínus 20 – 25 stupňů celsia, na což jsme vůbec

nebyli zvyklí. Naším úkolem bylo zprovoznění hard, tzn. zapojování elektrických rozvodů, objednávání a uvádění plynových kotlů do chodu. Tyto roky jsem si doslova odtrpěl.

V Kazachstánu jsem se seznámil s jednou rodinou, naše přátelství trvalo až do ukončení mé práce v Sovětském svazu, tj. 4 - 5 let. Po roce (nebo necelém roce) našeho seznámení se u nich objevila jejich neteř. Měla asi patnáct a půl roku. Vůbec jsem ji neznal, seděla u nich a mlčela, tak jsem se s ní dal do řeči, měla neuvěřitelnou radost, že si jí někdo všiml. Po odjezdu oné dívky domů jsem se dozvěděl o jejím nešťastném osudu. Se svou rodinou žila spokojený (obyčejný) život v Jakutsku. V deseti letech jí zemřela maminka, tatínek se někde ztratil, nikdo neví kam, byl prohlášen za nezvěstného. Z Jakutska se ocitla v Uralsku v dětském domově. Měla štěstí, že si ji vzal do své péče dědeček, u kterého zůstala až do dospělosti. Z našeho prvního setkání vzniklo velké přátelství. A co já? Oběma jsem vypomáhal, jak jsem jen mohl... A to i po svém příjezdu domů. Dědeček umřel, ona zůstala... Je to poslední člověk z Ruska, se kterým jsem dodnes v kontaktu přes internet.

Ot.: Závěrem bychom se Vás chtěli zeptat, co byste vzkázal naší generaci?

J. P.: Snažte se žít tak, abyste se mohli každému podívat do očí a nemuseli jste se za to stydět.

Děkujeme.